

**“Yunayted Kredit Bank” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin
Audit Komitəsinin Əsasnaməsi**

1. Ümumi müddəalar

- 1.1. Audit Komitəsi (bundan sonra Komitə adlanacaqdır) "Banklar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunu, ASC Yunayted Kredit Bankın Nizamnaməsi və bu Əsasnamə əsasında fəaliyyət göstərir.
- 1.2. Komitə bankın fəaliyyətinə nəzarəti və monitorinqi həyata keçirən orqandır və Səhmdarların Ümumi Yığıncağı qarşısında hesabat verir.

2. Komitənin səlahiyyətləri və vəzifələri

- 2.1. Komitə aşağıdakı səlahiyyətlərə malikdir:
  - 2.1.1. bankın audit siyasətini və strategiyasını müəyyən etmək;
  - 2.1.2. daxili audit planlarını təsdiq etmək və audit bölməsinin fəaliyyətinə nəzarəti həyata keçirmək;
  - 2.1.3. kənar auditin təyin edilməsi ilə əlaqədar Müşahidə Şurasına təkliflər vermək;
  - 2.1.4. kənar auditlə birgə işi təşkil etmək, auditin nəticə və tövsiyələrinin həyata keçirilməsinə yardım etmək;
  - 2.1.5. bankın idarəetmə orqanları, kənar auditorlar, habelə nəzarət orqanları ilə əlaqələr yaratmaq;
  - 2.1.6. daxili nəzarət sistemlərinin təkmilləşdirilməsinə dair Səhmdarların Ümumi Yığıncağına və Müşahidə Şurasına təkliflər vermək;
  - 2.1.7. Səhmdarların Ümumi Yığıncağına, Müşahidə Şurasının və İdarə Heyətinin qəbul etdiyi bankın fəaliyyəti ilə bağlı bütün qərarlarla tanış olmaq;
  - 2.1.8. bankın bütün daxili qaydaları və strategiyası ilə tanış olmaq;
  - 2.1.9. İdarə heyətindən Komitənin öz funksiyalarını həyata keçirmək üçün bütün məlumatları almaq;
  - 2.1.10. bank qanunvericiliyinə, bankın nizamnaməsinə və Milli Bankın normativ sənədləri tələblərinin yerinə yetirilməsini İdarə heyətindən tələb etmək;
  - 2.1.11. bankın daxili auditinin təyin olunması zamanı öz münasibətini bildirmək və onun işinə qiymət vermək;
  - 2.1.12. daxili audit strukturunun rəhbərinin və işçilərinin işdən azad olması və ya dəyişdirilməsi barədə Müşahidə Şurası qarşısında məsələ qaldırmaq; bankın illik hesabatına rəy vermək;
  - 2.1.13. kənar və daxili auditorların nümayəndələri ilə görüşlər keçirmək;
  - 2.1.14. Bankın struktur bölmələri üzrə xüsusi audit yoxlamaları və təftişlər keçirilməsini sifariş vermək;
  - 2.1.15. Bankın fəaliyyətinə və əməkdaşlara aid olan hər hansı məlumatlar üzrə sorğu vermək;
  - 2.1.16. fəaliyyəti məqsədləri üçün ehtiyac olduqda müstəqil ekspertləri cəlb etmək;
  - 2.1.17. ehtiyac olduqda öz iclaslarına bankın əməkdaşlarını, kənar auditorları və müstəqil ekspertləri dəvət etmək;
  - 2.1.18. İdarə Heyətinin iclaslarında səs hüququna malik olmadan iştirak etmək;
  - 2.1.19. Müşahidə Şurasının iclaslarında səs hüququna malik olmadan iştirak etmək;
  - 2.1.20. Müşahidə Şurasının növbədən kənar iclasının keçirilməsini tələb etmək;
  - 2.1.20. Səhmdarların növbədən kənar Ümumi Yığıncağına çağırışını tələb etmək;
  - 2.1.21. Bu Əsasnamə və Azərbaycan Respublikası Milli Bankının normativ aktları ilə nəzərdə tutulmuş digər səlahiyyətləri həyata keçirmək.
- 2.2. Komitə bankda aşağıdakı hallarda bank qanunvericiliyi, bankın Nizamnaməsi və

Milli Bankın normativ sənədlərinin tələblərinin yerinə yetirilməsi, habelə bankda mühasibat işinin vəziyyətinin yoxlanılmasını Daxili Audit Departamentindən tələb edə bilər:

2.2.1. özünün tərtib etdiyi plan əsasında;

2.2.2. Səhmdarların Ümumi Yığıncağının tələbi əsasında;

2.2.3. 5%-dən çox paya malik olan səhmdarların tələbi əsasında;

2.2.4. Müşahidə Şurasının tələbi əsasında;

2.2.5. Milli Bankın tələbi əsasında;

2.2.6. Kənar auditin tələbi əsasında.

2.3. Komitə bankın fəaliyyətinə nəzarət və monitorinqi həyata keçirən zaman aşağıdakı prinsiplərə riayət edir:

2.3.1. bankın cari iş fəaliyyətinə maneçilik törədilməməsi;

2.3.2. təkrar yoxlamaların aparılmaması;

2.3.3. lazımsız məlumatların hazırlatdırılmaması və tələb edilməməsi.

2.4. Komitə öz fəaliyyəti barədə ildə bir dəfədən az olmayaraq, Səhmdarların Ümumi Yığıncağı qarşısında hesabat verir.

3. Komitənin seçkisi, iclasları və səlahiyyət müddəti

1.1. Komitə, Sədr də daxil olmaqla, 3 nəfərdən ibarət olub, səhmdarların ən azı 60%-nin iştirak etdiyi ümumi yığıncaq tərəfindən, yığıncaq iştirakçıların 75% səs çoxluğu ilə təyin edilir. Bu zaman mühüm iştirak payına malik olan səhmdarların və ya onların nümayəndələrinin Komitədə təmsil olunmaqda üstünlük hüququ vardır.

1.2. Komitənin üzvləri bir qayda olaraq səhmdarların illik ümumi yığıncağı keçirilən zaman, yığıncaq iştirakçıların qərarlarından asılı olaraq gizli və ya açıq səsvermə yolu ilə 4 il müddətinə seçilir. Komitənin üzvləri təkrar seçilə bilərlər.

1.3. Müşahidə Şurası və İdarə heyəti üzvlərinin Komitəyə seçilməsinə və onun işində iştirakına icazə verilmir.

1.4. Komitənin Sədri və üzvləri seçilərkən aşağıdakı kriteriyalar götürülür:

3.4.1. iqtisadi, biznes və ya hüquqi təhsilin olması;

3.4.2. vətəndaş qüsuruzluğuna malik olmaq;

3.4.3. ən azı bir il kredit institutunun idarə edilməsində təcrübəsi. Hətta üzvün iqtisadi və ya hüquqi təhsili olmasa belə, onun hər hansı bir kredit institutunda və ya oxşar sahədə ən azı bir illik rəhbərlik təcrübəsinin olması zəruridir. İstisna hallarda, biznesin istənilən sahəsində rəhbərlik təcrübəsi olanlar da Şuranın üzvlüyünə seçilə bilərlər.

1.5. Aşağıdakı şəxslər Komitənin üzvləri ola bilməzlər:

3.5.1. maliyyə vəziyyətinin pisləşməsi və prudensial tələbləri pozmaqla əlaqədar məcburi ləğv olunmuş, yaxud müflis elan olunmuş bankda ləğv etmə və ya iflas haqqında qərarın qəbul edildiyi tarixdən bir il əvvəl bankın inzibatçısı işləmiş şəxslər (belə şəxslər üç il ərzində başqa bankın inzibatçısı ola bilməzlər);

3.5.2. üç ildən az olmayan müddət ərzində başqası ilə əvəz edilməsi barədə Milli Bankın tələbi ilə hər hansı bankın, filialın və ya şöbənin inzibatçısı vəzifəsindən azad edilmiş şəxs (işə bərpa olunması haqqında barəsində qanımı qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarı olan şəxslər istisna olmaqla);

3.5.3. Məhkumluğu olan, keçmişdə mülkiyyət əleyhinə və iqtisadi fəaliyyət sahəsində ağır və xüsusilə ağır cinayətlərə görə cinayət məsuliyyətinə cəlb edilmiş şəxslər, habelə barələrində mülkiyyət əleyhinə və iqtisadi fəaliyyət sahəsində ağır və xüsusilə ağır cinayətlərin istintaqına müddətin keçməsinə və ya amnistiyaya

əsasən xitam verilməsi, müvafiq vəzifəni tutması və ya peşə fəaliyyəti ilə məşğul olması, üzərində məhkəmə qərarı ilə qadağa qoyulması, məhkəmə qaydasında müflis elan edilməsi faktları olan şəxslər;

3.5.4. Bankın inzibatçısı hüququndan qanunla məhrum edilmiş şəxslər;

3.5.5. Bankın digər idarəetmə orqanının üzvü olan şəxslər;

3.5.6 Bankda digər vəzifə tutan şəxslər.

1.6. Komitənin üzvlərinin hamısının iştirak etdiyi iclas yetərsaylı hesab olunur və qərarlar açıq səsvermə ilə adi səs çoxluğu prinsipi ilə qəbul edilir. İclasa Komitənin Sədri sədrlik edir. Səsvermə zamanı bitərəf qalmağa icazə verilmir. İclaslarda səsvermə 1 üzv = 1 səs prinsipi ilə həyata keçirilir. İclasın nəticələri protokolla rəsmi şəkildə təsdiqlənir.

1.7. Komitənin plan üzrə iclasları rübdə bir dəfədən gec olmayaraq keçirilir. Komitənin növbədən kənar iclasları onun üzvlərindən birinin təşəbbüsü, Səhmdarların Ümumi Yığıncağının, mühüm iştirak payına malik səhmdarların, Müşahidə Şurasının və İdarə heyətinin müraciəti ilə çağırılabilir.

1.8. Komitənin Sədri və üzvləri aşağıdakı hallarda səhmdarların ümumi yığıncağı tərəfindən vaxtından əvvəl geri çağırılırlar:

3.8.1. bu və ya digər səbəbdən üzv səhmdar və onun vəkalətli nümayəndəsi hüququnu itirdikdə;

3.8.2. rəqib kredit institutunun sərəncamverici və icraedici orqanlarına seçildikdə;

3.8.3. bank fəaliyyətini tənzimləyən orqana işə keçdikdə;

3.8.4. onlara həvalə olunmuş işlərin öhdəsindən gəlmədikdə;

3.8.5. öz xahişləri ilə;

3.8.6. qanunvericiliyin təbb etdiyi digər hallarda.

1.9. Komitənin üzvlərinin bankın fəaliyyəti ilə məxfi saxlanması nəzərdə tutulan məlumatları yaymasına icazə verilmir.

1.10. Komitənin, bankın cari fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edib onun yerinə yetirilməsini İdarə heyətindən təbb etməsinə yol verilmir. Komitənin səlahiyyətli daxilində həyata keçirdiyi nəzarət zamanı, həyata keçirilməli olan tədbirlər üzrə qərarlar Müşahidə Şurası tərəfindən qəbul edilir.

1.11. Komitənin vəzifələri aşağıdakılardan ibarətdir:

3.11.1. nəzarət sistemlərinin yaradılması və tətbiq edilməsi, daxili nəzarətin əhəmiyyətliyinə, risklərin idarə edilməsinə, əməliyyat riskləri daxil olmaqla onların minimallaşdırılmasına önəm vermək, nəzarət sistemlərinin təkmilləşdirilməsi üzrə tövsiyələrin hazırlanması;

3.11.2. kompüter sisteminin mühafizəsi üçün və məlumat sistemində yarana biləcək nasazlıqlar zamanı maliyyə məlumatlarının təhlilini təmin edəcək fəvqaladə tədbirlər planlarının hazırlanması və qiymətləndirilməsi;

3.11.3. daxili və Kənar auditorlar tərəfindən irəli sürülmüş daxili nəzarət üzrə tövsiyələrin İdarə Heyəti tərəfindən icra olunub olunmamasına nəzarət;

3.11.4. Mühüm maliyyə risklərinin cari sahələrinə və icra strukturları tərəfindən onların səmərəli idarə edilməsinə nəzarət;

3.11.5. maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir edə biləcək hər hansı hüquqi məsələləri nəzərdən keçirmək;

3.11.6. Bankın illik və cari maliyyə hesabatlarının hazırlanma prosesinə və nəticələrinə nəzarət;

3.11.7. Daxili Audit Departamentinin fəaliyyətini tənzimləmək və onun fəaliyyətinə nəzarət;

- 3.11.8. Daxili Audit Departamentinin müdiri və əməkdaşlarınm vəzifə təlimatlarını, şöbənin illik iş planı və proqramlarını, daxili audit hesabatlarını, nəzarət sisteminin təkmilləşdirilməsi üzrə tövsiyələr vermək;
- 3.11.9. Daxili Audit Departamentinin əməkdaşlarınm səmərəliliyini və peşə yararlığını nəzərdən keçirmək;
- 3.11.10. Daxili Auditorlar tərəfindən təqdim edilmiş mühüm nəticələrin və tövsiyələrin müntəzəm əsasda müzakirəsini təmin etmək;
- 3.11.11. Kənar Auditorların fəaliyyətini nəzərdən keçirmək, onların müstəqilliyini təmin etmək;
- 3.11.12. Kənar Auditorlar tərəfindən təqdim olunmuş mühüm nəticələrin və tövsiyələrin müzakirəsini təşkil etmək;
- 3.11.13. Bank tərəfindən qanun və normativ sənədlərə riayət olunmasına nəzarət;
- 3.11.14. Maliyyə hesabatlarınm hazırlanması prosesində bütün qanun və Azərbaycan Milli Bankının normativ aktlarının təbblərinə riayət olunmasına nəzarət;
- 3.11.15. Tənzimbyici orqanlar tərəfindən aparılmış yoxlamaların nəticələrini nəzərdən keçirir və onların audit xidmətinin təkmilləşdirilməsi üzrə tövsiyələrini icra etmək;
- 3.11.16. Davranış Məcəlləsinə riayət olınması üzrə nəzarət sisteminin işləməsinə nəzarət;
- 3.11.17. Müntəzəm olaraq Komitənin fəaliyyəti haqqında (azı ildə bir dəfə) Səhmdarların Ümumi Yığıncağına hesabat verir və müvafiq tövsiyələri təqdim etmək;
- 3.11.18. Daxili Audit, Kənar Auditorlar və Müşahidə Şurası arasında münasibətləri tənzimləmək;
- 3.11.19. Bankın ümumi fəaliyyətində mövcud olan və yarana biləcək risklər üzrə daima Müşahidə Şurasını məlumatlandırmaq;
- 1.12. Komitə Səhmdarların Ümumi Yığıncağına aşağıdakı hesabatları təqdim etmək:
- 3.12.1. bankda qanunvericiliyə riayət olunması barədə hesabat;
- 3.12.2. bankdan maliyyə uçuğu və hesabatlar barədə hesabat;
- 3.12.3. audit fəaliyyəti barədə hesabat;
- 3.12.4. bankda risklərin idarə edilməsi və nəzarət sistemlərinin vəziyyəti barədə hesabat;
- 3.12.5. bankın xarici auditor tərəfindən təsdiq olunmuş balans, mənfəət və zərərlər hesabatı, habelə maliyyə əməlləri barədə hesabat;
- 3.12.6. bankda risklərin və nəzarət sistemlərinin, uçuğu və qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi barədə təkliflər;
- 3.12.7. bu Əsasnamə üzrə Komitənin vəzifələrinə aid olan digər məsələlər üzrə hesabat.
- 1.13. Komitə Müşahidə Şurasına aşağıdakı hesabatları təqdim edir:
- 3.13.1. qanunvericiliyin tələblərinə əməl edilməsi, aşkar olunmuş qanun pozuntuları haqqında məlumat və onların aradan qaldırılması üçün fəaliyyət planı;
- 3.13.2. daxili nəzarətin vəziyyətinin yoxlanması barədə hesabat və onun səmərəliliyinin artırılması barədə tövsiyələr, habelə kənar audit hesabatı və rəhbərliyə verilən təkliflər daxil olmaqla, kənar audit ilə əlaqədar bütün yazışmalar;
- 3.13.3. banka, onunla əlaqədar şəxslərə təsir edə biləcək gözlənilən məhkəmə işi və ya cəlb edilmiş məhkəmə icraatı haqqında məlumat;
- 3.13.4. banka aid ola bilən hər hansı bir qanunverisilik aktı haqqında

məlumat.

4. Komitə və onun Sədrinin qərar qəbuletmə səlahiyyətləri

4.1. Komitənin aşağıdakı məsələlər üzrə qərarqəbuletmə səlahiyyətləri vardır:

4.1.1. Daxili Audit Departamentinin audit planını təsdiq etmək;

4.1.2. növbədənənar audit aparılması barədə qərarlar qəbul etmək;

4.1.3. Daxili Audit Departamentinin və onun işçilərinin işdən kənarlaşdırılması üzrə Müşahidə Şurası qarşısında vəsatət qaldırmaq;

4.1.4. Daxili Audit Departamentinin Əsasnaməsini təsdiq etmək;

4.1.5. Səhmdarlarm Ümumi Yığıncağmm ona vermiş olduğu səlahiyyət çərçivəsində digər qərarlar qəbul etmək.

4.2. Komitənin qərarları onun iclaslarında bu Əsasnamənin 3.6-cı maddəsində göstərilən qaydada səsvermə yolu ilə qəbul edilir.

4.3. Komitə Sədrinin və ya onun ayrı-ayrı üzvlərinin Komitə adından təkbaşma qərarlar qəbul etməsinə və onun icra edilməsini İdarə Heyətindən və ya bankın digər icra strukturlarından tələb etməyə yol verilmir.

4.4. Komitənin qərarları Daxili Audit Departamenti üçün məcburidir və bu qərarlar mütləq yerinə yetirilməlidir. Daxili Audit Departamenti Komitənin qərarların yerinə yetirilməsi üçün məsuliyyət daşıyır.

4.5. Komitənin Sədri aşağıdakı səlahiyyətlərə malikdir:

4.4.1. Komitənin iclaslarında qəbul olunmuş sənədləri təsdiq etmək;

4.4.2. Komitənin iclasını çağırmaq və iclasları idarə etmək;

4.4.3. Bankı ona verilmiş səlahiyyətlər daxilində səhmdarlarm adından təmsil etmək;

4.4.4. Daxili Audit Departamentinin Direktoru və onun işçilərinin vəzifə təlimatlarını təsdiq etmək;

4.4.5. Komitənin icra aparatını formalaşdırmaq, işçiləri işə qəbul etmək, onlarla müqavilə bağlamaq və vəzifə təlimatlarını təsdiq etmək;

4.4.6. Komitə üzvlərinə bonus, mükafat verilməsi üzrə Səhmdarlarm Ümumi Yığıncağa təkliflər vermək;

4.4.7. Komitənin iclaslarıarası dövrdə Daxili Audit Departamentinin fəaliyyətinə nəzarət etmək və tənzimləmək;

4.4.8. Səhmdarlarm Ümumi Yığıncağmm ona vermiş olduğu digər səlahiyyət çərçivəsində digər qərarlar qəbul etmək.

4.6. Komitə Sədrinin 4.4.-cü bənddə göstərilənlərdən əlavə səlahiyyətlət yalnız bu Əsasnaməyə Səhmdarlarm Ümumi Yığıncağı tərəfindən müvafiq dəyişiklik və əlavələr edildikdən sonra verilə bilər. Bu isə o deməkdir ki, bu Əsasnamənin 4.4.-cü bəndində göstərilənlər istisna olmaqla, Komitə adından Komitə Sədrinin təkbaşma qərarlar qəbuletmə səlahiyyəti yoxdur.

4.7. Komitə Sədrinin riskli və nəzarət sistemlərinin adekvatlığını nəzarətə mənfə təsir edə biləcək sahələr üzrə təkbaşma qərar qəbuletməsinə yol verilmir.